Prezes Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Delegatura UOKiK w Gdańsku

RGD-61-42/11/12 AW

Gdańsk, dnia 17.10.2012

DECYZJA nr RGD.21/2012

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. nr 50, poz. 331 ze zm.), w związku z § 2 pkt 4 oraz § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887)

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

I.

na podstawie art. 28 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **po uprawdopodobnieniu** w toku postępowania, wszczętego, z urzędu, w sprawie stosowania przez przedsiębiorcę Szczecińską Szkołę Wyższą Collegium Balticum w Szczecinie, praktyk polegających na stosowaniu we wzorcu umownym **„Regulamin Płatności i Innych Opłat Wynikających z Organizacji Studiów"**, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia Kanclerza nr 18/2010 z dnia 31 maja 2010 r., postanowień o treści:

- *W przypadku: 1) skreślenia z listy studentów, 2) rezygnacji z nauki, 3) przerwania z innych powodów, wpisowe i opłata rekrutacyjna nie podlega zwrotowi* - postanowienie zawarte w § 6 ww. wzorca,
- *Wysokość czesnego może ulec podwyższeniu z początkiem kolejnego semestru w przypadku zwiększenia kosztów utrzymania (waloryzacja umowna), przy czym każda zmiana wysokości czesnego nie może przekroczyć wysokości dotychczasowej kwoty czesnego* - postanowienie zawarte w § 15 ust. 1 ww. wzorca,

które są tożsame z postanowieniami umownymi wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479^{45} ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

oraz

po przyjęciu zobowiązania ww. przedsiębiorcy do podjęcia działań zmierzających do zaniechania stosowania zarzucanych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, poprzez następujące zmiany Zarządzenia Kanclerza nr 18/2010 z dnia 31 maja 2010 r. *w sprawie regulaminu płatności i innych opłat wynikających z organizacji studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie* polegające na wprowadzeniu nowego załącznika zmieniającego Załącznik nr 1 pn. „Regulamin Płatności i Innych Opłat Wynikających z Organizacji Studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie" uwzględniającego w swej treści poniższe modyfikacje:

- rozszerzenie § 2 ust. 1 o dodatkowe: ust. 2 i ust. 3 w brzmieniu:
  „2. Przez wpisowe rozumie się jednorazową opłatę związaną z wpisem na listę studentów obejmującą pełną dokumentację związaną z przyjęciem na studia oraz materiały promocyjne.

3. Przez opłatę rekrutacyjną rozumie się jednorazową opłatę stanowiącą koszt przeprowadzenia rekrutacji, w tym także koszt egzaminu wstępnego.”;

- wymianę treści w § 6 pkt 3, która otrzymuje brzmienie:
  „3. Przerwanie nauki, za wyjątkiem przerwania wynikającego z przyczyn niezawinionych przez studenta.”;

- wymianę treści § 15, który otrzymuje brzmienie:
  „1. Wysokość czesnego może ulec zmianie w następujących przypadkach:
  a) wzrost kosztów utrzymania uczelni (czynsz, media),
  b) wzrost wynagrodzeń wynikający ze wzrostu płacy minimalnej.
  2. W przypadku, gdy zmiana standardów nauczania dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia określanych rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wprowadza wymogi zwiększające koszty procesu kształcenia, czesne może ulec podwyższeniu.
  3. Zmiana czesnego nie może przekroczyć wysokości wzrostu kosztów wskazanych w ust. 1 i 2.
  4. Postanowienia o zmianie czesnego wchodzą w życie z początkiem kolejnego semestru.
  5. O zmianie wysokości czesnego student informowany jest w formie pisemnej listem poleconym bądź osobiście poprzez odebranie informacji w dziekanacie uczelni.
  6. W przypadku zmiany wysokości czesnego student może złożyć oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Oświadczenie o odstąpieniu może zostać złożone w formie pisemnej w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia w sposób wskazany w ust. 4.”,

nakłada się na Szczecińską Szkołę Wyższą Collegium Balticum w Szczecinie, **obowiązek wykonania tego zobowiązania** poprzez:

1) wprowadzenie nowego załącznika do Zarządzenia Kanclerza nr 18/2010 z dnia 31 maja 2010 r. *w sprawie Regulaminu płatności i innych opłat wynikających z organizacji studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie*, zmieniającego Załącznik nr 1 pn. „Regulamin Płatności i Innych Opłat Wynikających z Organizacji Studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie”, uwzględniającego w treści § 2, § 6 i § 15 ww. modyfikacje,

2) doręczenie studentom, którzy będą kontynuowali naukę w roku akademickim 2012/2013 na podstawie postanowień wzorca sprzed modyfikacji, aneksów umów w związku z wprowadzonymi zmianami w § 2, § 6 i § 15 ww. Załącznika nr 1,

w terminie jednego miesiąca od daty uprawomocnienia się decyzji.

II.

Na podstawie przepisu art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) **nakłada się** na Szczecińską Szkołę Wyższą Collegium Balticum w Szczecinie, **obowiązek złożenia, w terminie dwóch miesięcy** od daty uprawomocnienia się decyzji, **informacji potwierdzających wykonanie zobowiązania**, o którym mowa w Pkt I ppkt 1 i ppkt 2 sentencji decyzji, poprzez przekazanie:

a) nowego załącznika, oznaczonego datą jego obowiązywania, do Zarządzenia Kanclerza nr 18/2010 z dnia 31 maja 2010 r. *w sprawie Regulaminu płatności i innych opłat wynikających z organizacji studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie* zmieniającego Załącznik nr 1 pn. „Regulamin Płatności i Innych Opłat Wynikających z Organizacji Studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie”,
b) dowodów z dokumentu, tj. kopii umów zawartych w oparciu o zmieniony wzorzec umowny,

c) dowodów przekazania studentom, którzy kontynuują naukę w roku akademickim 2012/2013, propozycji zmian (aneksowania) umów wykonywanych, będących w obrocie konsumenckim i zawierających kwestionowane postanowienia.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura UOKiK w Gdańsku (dalej: Prezes Urzędu) przeprowadził (pod sygnaturą RGD-405-51/11 AW) postępowanie wyjaśniające, w sprawie ustalenia, czy działania przedsiębiorcy: Szczecińskiej Szkoły Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie – zwanej dalej „Szkołą" lub „SSW Collegium Balticum", w zakresie kształcenia i organizowania kursów dla studentów przyjętych na studia w SSW Collegium Balticum, w tym stosowanych postanowień umownych we wzorcach umów zawieranych z konsumentami, uzasadniają wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W ramach tego postępowania uzyskano wzorce umowne, wykorzystywane przez Szkołę. Wyniki dokonanej analizy wykazały, że treści części warunków zawartych we wzorcu, pn. „Regulamin Płatności i Innych Opłat Wynikających z Organizacji Studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum" – zwanym dalej „Regulaminem" (karty akt: 31-37) są tożsame z postanowieniami wzorców umownych uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwany dalej „SOKiK" – za niedozwolone i wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479[45] k.p.c. – zwanego dalej „Rejestrem".

Mając na uwadze te ustalenia, Prezes Urzędu, w dniu 23 grudnia 2011 r., wszczął z urzędu, przeciwko przedsiębiorcy: Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie, postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.), a polegających na stosowaniu następujących postanowień, zawartych ww. wzorcu umownym o treści:

- *W przypadku: 1) skreślenia z listy studentów, 2) rezygnacji z nauki, 3) przerwania z innych powodów, wpisowe i opłata rekrutacyjna nie podlega zwrotowi* - postanowienie zawarte w § 6 ww. wzorca;
- *Wysokość czesnego może ulec podwyższeniu z początkiem kolejnego semestru w przypadku zwiększenia kosztów utrzymania (waloryzacja umowna), przy czym każda zmiana wysokości czesnego nie może przekroczyć wysokości dotychczasowej kwoty czesnego* - postanowienie zawarte w § 15 ust. 1 ww. wzorca.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania, SSW Collegium Balticum, pismem z dnia 5 stycznia 2012 r., ostatecznie uzupełnionym pismem z dnia 30 lipca 2012 r., złożyła zobowiązanie do podjęcia działań zmierzających do zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, poprzez następujące zmiany Zarządzenia Kanclerza nr 18/2010 z dnia 31 maja 2010 r. *w sprawie regulaminu płatności i innych opłat wynikających z organizacji studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie* polegające na wprowadzeniu nowego załącznika zmieniającego Załącznik nr 1 pn. „Regulamin Płatności i Innych Opłat Wynikających z Organizacji Studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie" uwzględniającego w swej treści poniższe modyfikacje:

- rozszerzenie § 2 ust. 1 o dodatkowe: ust. 2 i ust. 3 w brzmieniu:
  „2. Przez wpisowe rozumie się jednorazową opłatę związaną z wpisem na listę studentów obejmującą pełną dokumentację związaną z przyjęciem na studiach oraz materiały promocyjne.
  3. Przez opłatę rekrutacyjną rozumie się jednorazową opłatę stanowiącą koszt przeprowadzenia rekrutacji, w tym także koszt egzaminu wstępnego."

- wymianę treści w § 6 pkt 3, która otrzymuje brzmienie:

„3. Przerwanie nauki, za wyjątkiem przerwania wynikającego z przyczyn niezawinionych przez studenta".

- wymianę treści § 15, który otrzymuje brzmienie:
  „1. Wysokość czesnego może ulec zmianie w następujących przypadkach:
  a) wzrost kosztów utrzymania uczelni (czynsz, media),
  b) wzrost wynagrodzeń wynikający ze wzrostu płacy minimalnej.
  2. W przypadku, gdy zmiana standardów nauczania dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia określanych rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wprowadza wymogi zwiększające koszty procesu kształcenia, czesne może ulec podwyższeniu.
  3. Zmiana czesnego nie może przekroczyć wysokości wzrostu kosztów wskazanych w ust. 1 i 2.
  4. Postanowienia o zmianie czesnego wchodzą w życie z początkiem kolejnego semestru.
  5. O zmianie wysokości czesnego student informowany jest w formie pisemnej listem poleconym bądź osobiście poprzez odebranie informacji w dziekanacie uczelni.
  6. W przypadku zmiany wysokości czesnego student może złożyć oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Oświadczenie o odstąpieniu może zostać złożone w formie pisemnej w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia w sposób wskazany w ust. 4."

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

1. Szczecińska Szkoła Wyższa Collegium Balticum w Szczecinie jest wyższą szkołą niepubliczną, utworzoną na podstawie decyzji nr DSW-3-411-6014-21/08B Ministra Edukacji Narodowej, wpisaną do rejestru niepaństwowych uczelni zawodowych pod pozycją 53. Zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) uczelnia niepubliczna z chwilą wpisania do rejestru uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych nabywa osobowość prawną.
2. Warunki płatności za usługi świadczone przez SSW Collegium Balticum określone zostały w Załączniku Nr 1 (pn. „Regulamin Płatności i Innych Opłat Wynikających z Organizacji Studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie") do Zarządzenia Kanclerza 18/2010 z dnia 31 maja 2010 r. *w sprawie regulaminu płatności i innych opłat wynikających z organizacji studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie*. Analiza powyższego wzorca umownego wykazała, że zawiera on postanowienia o treści:

   - *W przypadku: 1) skreślenia z listy studentów, 2) rezygnacji z nauki, 3) przerwania z innych powodów, wpisowe i opłata rekrutacyjna nie podlega zwrotowi* - postanowienie zawarte w § 6 ww. wzorca;
   - *Wysokość czesnego może ulec podwyższeniu z początkiem kolejnego semestru w przypadku zwiększenia kosztów utrzymania (waloryzacja umowna), przy czym każda zmiana wysokości czesnego nie może przekroczyć wysokości dotychczasowej kwoty czesnego* - postanowienie zawarte w § 15 ust. 1 ww. wzorca.

   Prezes Urzędu zakwestionował treść ww. postanowień, z uwagi na to, iż są one tożsame z postanowieniami uznanymi za niedozwolone przez SOKiK i wpisanymi, na podstawie art. 479^{45} k.p.c. do Rejestru pod pozycjami:
   - ✓ **1297** *Opłaty w postaci wpisowego oraz czesne nie podlegają zwrotowi* (wpis na podstawie wyroku SOKiK z dnia 3 kwietnia 2006 r. sygn. akt XVII Amc 19/05);
   - ✓ **392** *Wszelkie wniesione przez kursanta opłaty nie podlegają zwrotowi* oraz **393** *Wpłaty dokonane przez słuchacza nie podlegają zwrotowi* (wpis na podstawie wyroku SOKiK z dnia 16 grudnia 2004 r. sygn. akt XVII Amc 19/04);

- ✓ **838** *50 zł – wpisowe płatne w sekretariacie przy zapisie do grupy językowej, jest to kwota bezzwrotna* (wpis na podstawie wyroku z dnia 22 czerwca 2006 r., sygn. akt XVII AmC 50/05);
- ✓ **788** *Przy rezygnacji z nauki uczestnik nie otrzymuje zwrotu wpłaty rezerwacyjnej* (wpis na podstawie wyroku SOKiK z dnia 13 kwietnia 2006 r. sygn. akt XVII Amc 43/05);
- ✓ **426** *Wpłacona w momencie zapisu kwota 150 zł jest przeznaczona na pokrycie kosztów administracyjnych i dystrybucyjnych i nie podlega zwrotowi* (wpis na podstawie wyroku SOKiK z dnia 9 czerwca 2003 r. sygn. akt XVII Amc 44/02);
- ✓ **643** *Wysokość czesnego może ulegać zmianom w zależności od inflacji i aktualnych kosztów kształcenia* (wpis na podstawie wyroku SOKiK z dnia 5 października 2005 r., sygn. akt AmC XVII 20/05).

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Treść art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ogranicza zastosowanie jej przepisów wyłącznie do ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów, podejmowanej w interesie publicznym. Oznacza to, że warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w tej ustawie jest zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców - naruszające jej przepisy – stanowią potencjalne zagrożenie interesu publicznego. Niniejsze postępowanie dotyczy treści wzorca umownego regulującego warunki płatności świadczeń wynikających z organizacji studiów organizowanych przez SSW Collegium Balticum w Szczecinie, wobec nieograniczonego kręgu adresatów, tj. wszystkich zainteresowanych ich treścią aktualnych i potencjalnych studentów, którym - na gruncie art. 4 ust. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów - przysługuje status konsumenta.

Należy podkreślić, iż zgodnie z przepisem art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy, to definiuje się go w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 ze zm.), stanowiących, iż przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą (art. 4 pkt 1), a także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej (art. 4 pkt 2).

Odpowiednio do art. 4 pkt 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i art. 22^1 Kodeksu cywilnego, za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej nie związanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Zgodnie z art. 12 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, uczelnia ma osobowość prawną, a jednym z podstawowych zadań, określonych w art. 13 ww. ustawy, jest świadczenie usług edukacyjnych i wychowawczych, polegających na kształceniu studentów w celu ich przygotowania do pracy zawodowej, która to działalność ma charakter użyteczności publicznej. Uwzględniając te okoliczności, nie ulega wątpliwości, że SSW Collegium Balticum posiadając osobowość prawną i świadcząc usługi edukacyjne, jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a tym samym jej działania podlegają rygorom określonym w tej ustawie, między innymi ocenie pod kątem naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesów konsumentów.

Również niekwestionowana przez stronę postępowania okoliczność zawierania z osobami fizycznymi umów w zakresie prowadzonej działalności w celu kształcenia studentów i zaspokojenia ich potrzeb, jednoznacznie potwierdza powyższe wywody.

I. Uprawdopodobnienie stosowania praktyki (art. 28 ust. 1)

Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy byli lub są studentami SSW Collegium Balticum. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów, co oznacza, iż naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów. W tym stanie rzeczy przyjąć należy, iż do oceny stanu faktycznego niniejszej sprawy zastosowanie mają przepisy ww. ustawy, a dotyczące jej postępowanie prowadzone było w interesie publicznym.

Stosownie do treści art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Zatem, aby możliwe było stwierdzenie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, niezbędne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

1) działania przedsiębiorcy winny mieć bezprawny charakter, tzn. być sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych a także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami,
2) działania te muszą naruszać zbiorowe interesy konsumentów.

Odnosząc się do pierwszej z przesłanek art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. bezprawności działań przedsiębiorcy, stwierdzić należy, iż bezprawność rozumie się jako sprzeczność zachowania danego podmiotu z przepisami prawa oraz zasadami współżycia społecznego. Chodzi tu mianowicie o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym, jako całością. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, tzn. niezależnym od wystąpienia szkody, czy zaistnienia zamiaru po stronie podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Podkreślenia wymaga okoliczność, że przepisy ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiują pojęcia bezprawności działań przedsiębiorcy, na co zwrócił uwagę SOKiK w wyroku z dnia 23 czerwca 2006 r. (sygn. akt XVII Ama 32/05) stwierdzając, iż art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 15 grudnia 2000 r. – którego odpowiednikiem w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 16 lutego 2007 r. jest art. 24 ust. 2 – nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw, gdyż dopiero na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem. Niemniej, ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w jednym przypadku wprost identyfikuje działanie przedsiębiorcy jako bezprawne – mianowicie, działanie polegające na stosowaniu postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone i wpisanych do Rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu, co SOKiK potwierdził w innym wyroku z dnia 25 marca 2004 r. (sygn. akt XVII Ama 51/03), stwierdzając, że można sformułować samoistną przesłankę bezprawności, jeżeli ustali się, że przedsiębiorca stosował postanowienia wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479^{45} k.p.c. Zatem wykazanie, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowny zawierający postanowienia o treści już wpisanej do Rejestru klauzul abuzywnych stanowi wystarczającą przesłankę do stwierdzenia bezprawności działania tego przedsiębiorcy.

Do stwierdzenia praktyki, określonej w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest wykazanie, iż przedsiębiorca stosuje we wzorcu umownym postanowienia, które zostały wpisane do prowadzonego przez Prezesa Urzędu Rejestru. Pokreślenia wymaga, że wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej; kontroli abstrakcyjnej wzorca

jako takiego (art. 479^{36} — 479^{45} k.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy postanowienia wzorca były, czy też nie były zastosowane w konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie — SOKiK i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479^{43} k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu, o którym mowa w art. 479^{45} § 2 k.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w Rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych, tj. stosowanych także przez innych przedsiębiorców. Prezes Urzędu może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do Rejestru, bez względu na to, czy wpis dotyczy tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie, czy też nie. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 2 grudnia 2005 r. (sygn. akt VI ACa 760/05) wskazał, że zgodnie z art. 23a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.) praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest posługiwanie się postanowieniem wpisanym do Rejestru w oderwaniu od zagadnienia, czy wpis do Rejestru powstał w związku ze stosowaniem wzorca umowy przez ten podmiot, co do którego bada się stosowanie praktyki. Sąd wskazał też, że naruszenie interesów konsumentów może nastąpić w wyniku działań podmiotów, które stosują klauzule abuzywne wpisane do Rejestru, przy czym wpis do Rejestru związany jest z działaniami innych kontrahentów konsumentów. Analogicznie orzekł Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 29 września 2005 r. (sygn. akt VI ACa 381/05), gdzie powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2003 r. (sygn. akt III CZP 95/03), stwierdził, że wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479^{43} k.p.c., od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich. Zgodnie ze stanowiskiem SOKiK wyrażonym w wyroku z dnia 25 maja 2005 r. (sygn. akt XVII Ama 46/04), dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do Rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do Rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame. Takie stanowisko zajął także Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479^{45} § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)". W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a uokik [obecnie art. 24 – przyp. własny UOKIK] obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (…). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a ustawy o ochronie (…) znajduje

również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)." Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do Rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

Odnosząc się do drugiej przesłanki, tj. naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, stwierdzić należy, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiuje pojęcia zbiorowego interesu konsumentów, stwierdzając jedynie w treści art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. W świetle - powołanego na początku uzasadnienia prawnego niniejszej decyzji - art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów należy przyjąć, że ze zbiorowymi interesami konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne i mogą dotknąć każdego potencjalnego klienta przedsiębiorcy – czyli konsumenta. Stanowisko to potwierdzone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 września 2003 r. (sygn. akt I CKN 504/01) stwierdził, iż nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów. Oceniane w niniejszej decyzji działania Szkoły odnoszą się do wszystkich jego aktualnych i ewentualnych przyszłych studentów, a zatem dotyczą zbiorowych interesów konsumentów.

W przedmiotowej sprawie, pierwsze z zakwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień umownych zawarte w § 6 ww. wzorca o treści: W *przypadku: 1) skreślenia z listy studentów, 2) rezygnacji z nauki, 3) przerwania z innych powodów, wpisowe i opłata rekrutacyjna nie podlega zwrotowi* - postanowienie, zostało uznane, jako tożsame z treścią postanowień wpisanych do Rejestru pod pozycjami:

- ✓ **1297** *Opłaty w postaci wpisowego oraz czesne nie podlegają zwrotowi* (wpis na podstawie wyroku SOKiK z dnia 3 kwietnia 2006 r. sygn. akt XVII Amc 19/05);
- ✓ **392** *Wszelkie wniesione przez kursanta opłaty nie podlegają zwrotowi* oraz **393** *Wpłaty dokonane przez słuchacza nie podlegają zwrotowi* (wpis na podstawie wyroku SOKiK z dnia 16 grudnia 2004 r. sygn. akt XVII Amc 19/04);
- ✓ **838** *50 zł - wpisowe płatne w sekretariacie przy zapisie do grupy językowej, jest to kwota bezzwrotna* (wpis na podstawie wyroku z dnia 22 czerwca 2006 r., sygn. akt XVII AmC 50/05);
- ✓ **788** *Przy rezygnacji z nauki uczestnik nie otrzymuje zwrotu wpłaty rezerwacyjnej* (wpis na podstawie wyroku SOKiK z dnia 13 kwietnia 2006 r. sygn. akt XVII Amc 43/05);
- ✓ **426** *Wpłacona w momencie zapisu kwota 150 zł jest przeznaczona na pokrycie kosztów administracyjnych i dystrybucyjnych i nie podlega zwrotowi* (wpis na podstawie wyroku SOKiK z dnia 9 czerwca 2003 r. sygn. akt XVII Amc 44/02);
- ✓ **643** *Wysokość czesnego może ulegać zmianom w zależności od inflacji i aktualnych kosztów kształcenia* (wpis na podstawie wyroku SOKiK z dnia 5 października 2005 r., sygn. akt AmC XVII 20/05).

Wymienione postanowienia zostały uznane przez SOKiK za niedozwolone i wpisane do Rejestru, gdyż:

- ➢ wyłączają obowiązek zwrotu konsumentowi uiszczonej przez niego zapłaty za świadczenie niespełnione w całości lub części, jeżeli konsument rezygnuje z zawarcia umowy lub jej wykonania (art. 385^3 pkt 12 k.c.),

- przewidują utratę prawa żądania zwrotu świadczenia konsumenta spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta, gdy strony wypowiadają, rozwiązują lub odstępują od umowy (art. 385^{3} pkt 13 k.c.)
- oraz nakładają wyłącznie na konsumenta obowiązek zapłaty ustalonej sumy na wypadek rezygnacji z zawarcia lub wykonania umowy (art. 385^{3} pkt 16 k.c.),

przez co kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (art. 385^{1} § 1 k.c.).

Powodem uznania tych klauzul za abuzywne było pozbawienie konsumenta prawa do zwrotu wniesionej przez niego opłaty rekrutacyjnej, opłaty tytułem wpisowego lub czesnego w sytuacji, gdy rezygnuje on z zawarcia lub wykonania umowy.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 3 kwietnia 2006 r. sygn. akt XVII Amc 19/05 SOKiK zwrócił uwagę, że tego rodzaju klauzule jednoznacznie i bezwarunkowo stanowią, że przedsiębiorca nie ma obowiązku w żadnym wypadku zwrotu konsumentowi uiszczonej zapłaty za świadczenie nie spełnione w całości lub części wpisowego, w tym w szczególności w przypadku rezygnacji konsumenta z zawarcia lub wykonania umowy, a także odstąpienia od umowy lub jej rozwiązania. SOKiK podkreślił, że klauzula tej treści nie zawiera w tym zakresie żadnych wyjątków.

Podobnie w wyroku z dnia 16 grudnia 2004 r. sygn. akt XVII Amc 19/04, SOKiK podzielił argumentację Prezesa Urzędu, że klauzule te mogą także naruszać zasady współżycia takie jak: zaufanie, życzliwość i uczciwość i kolidować z dobrymi obyczajami kupieckimi. Brak możliwości otrzymania zwrotu wpłaconych środków, pomimo rezygnacji słuchacza przed rozpoczęciem wykonywania umowy tj. przed rozpoczęciem zajęć, jest bowiem nieadekwatny do ochrony kupca przed pochopnością decyzji i działań konsumenta.

Stanowisko w przedmiotowym zakresie zostało również potwierdzone przez SOKiK w wyroku z dnia 22 czerwca 2006 r., sygn. akt XVII AmC 50/05, w którym orzekł, że nałożenie wyłącznie na konsumenta obowiązku zapłaty ustalonej sumy na wypadek rezygnacji z zawarcia lub wykonania umowy powoduje, iż uprawnienia stron umowy nie są równoważne; rozwiązanie takie powoduje naruszenie równowagi kontraktowej stron umowy, bowiem konsument, który zostaje zmuszony do zapłaty określonej z góry kwoty na wypadek rezygnacji z zawarcia umowy bez względu na jej przyczyny. Stanowisko w tym zakresie zostało podtrzymane przez SOKiK w wyroku z dnia 13 kwietnia 2006 r., sygn. akt XVII AmC 43/05, z którego wynika, iż generalna zasada niezwracania konsumentowi wpłaconych przez niego kwot czy to za naukę czy innych opłat - opłaty rezerwacyjnej w przypadku gdy nie dojdzie do wykonania umowy, zaprzecza utrwalonym dobrym obyczajom i rażąco narusza interesy konsumentów. „*Uczestnik kursu nie może zostać pozbawiony możliwości uzyskania zwrotu własnego, wcześniej spełnionego świadczenia w przypadku gdy nie dojdzie do wykonania umowy. Brak możliwości otrzymania wpłaconych pieniędzy jest nieadekwatny do ochrony kupca przed pochopnością decyzji i działań konsumenta. W sytuacji gdy decyzja konsumenta wynika ze zdarzeń losowych, na które konsument nie miał wpływu, postanowienia regulaminu rażąco naruszają jego interesy ekonomiczne*".

Z kolei w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 czerwca 2003r. sygn. akt XVII Amc 44/02, SOKiK uznał za niedozwolone postanowienie w brzmieniu: *Wpłacona w momencie zapisu kwota 150 zł jest przeznaczona na pokrycie kosztów administracyjnych i dystrybucyjnych i nie podlega zwrotowi w przypadku rezygnacji* (poz. 426 rejestru).

W ocenie Prezesa Urzędu, treść zakwestionowanego w niniejszym postępowaniu zapisu umownego, określającego sytuacje, kiedy pobierane przez SSW Collegium Balticum w Szczecinie opłaty wpisowe i rekrutacyjne nie podlegają zwrotowi, została spisana w sposób powodujący, że każda przyczyna rezygnacji studenta z zawarcia lub wykonania umowy o naukę zawiera się w przypadkach wymienionych w postanowieniu, tj.: „w przypadku: 1) skreślenia z listy studentów, 2) rezygnacji z nauki, 3) przerwania z innych powodów", które tworzą domknięty katalog uprawniający Uczelnię do zatrzymania ww. opłat. W rezultacie w żadnej sytuacji Uczelnia nie będzie zobowiązana do zwrotu opłat wniesionych przez konsumenta w związku z rekrutacją, a tym samym opłaty wpisowe

i rekrutacyjne zawsze będą miały charakter bezzwrotny. Zapis ten, identycznie zatem jak ww. niedozwolone klauzule umowne, pozostawia po stronie przedsiębiorcy uprawnienie do zatrzymania stosownych opłat przygotowawczych nawet w przypadku niedojścia do realizacji świadczenia głównego. Wskazać należy, iż uprawnienie to ma charakter bezwarunkowy i nie uwzględnia charakteru obrotu konsumenckiego. Może ono powstawać niezależnie od tego, czy brak dojścia do skutku realizacji umowy następuje ze względu na okoliczności leżące, czy też nie leżące po stronie konsumenta i przez to może stanowić zbyt daleko idącą ochronę przedsiębiorcy przed pochopnymi decyzjami i działaniami konsumenta.

Skutek stosowania przedmiotowego zapisu polega więc na stworzeniu możliwości pozbawienia konsumenta uzyskania zwrotu własnego, wcześniej spełnionego świadczenia w przypadku rozwiązania łączącego go z Uczelnią stosunku prawnego i mieści się w „hipotezach" postanowień, które zostały wpisane pod numerami: **1297, 392, 393, 838, 788 i 426** do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Tym samym, mimo różnic w sformułowaniu treści, została uprawdopodobniona tożsamość porównywanych powyżej zapisów.

Dodatkowo podkreślenia wymaga okoliczność, że wskazane postanowienia abuzywne wpisane do Rejestru oraz postanowienia będące przedmiotem zarzutu w niniejszym postępowaniu, dotyczą odpłatnych umów świadczenia usług edukacyjnych, co oznacza, iż zachodzi tożsamość stosunków prawnych.

Drugie z zakwestionowanych postanowień, o treści: *Wysokość czesnego może ulec podwyższeniu z początkiem kolejnego semestru w przypadku zwiększenia kosztów utrzymania (waloryzacja umowna), przy czym każda zmiana wysokości czesnego nie może przekroczyć wysokości dotychczasowej kwoty czesnego* - postanowienie zawarte w § 15 ust. 1 ww. wzorca zostało uznane jako tożsame z postanowieniem wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 479^{45} k.p.c., na mocy wyroku SOKiK z dnia 5 października 2005 r., w sprawie o sygn. akt AmC XVII 20/05, dnia 3 kwietnia 2006 r., pod nr. 643 o treści: *Wysokość czesnego może ulegać zmianom w zależności od inflacji i aktualnych kosztów kształcenia.*

Sąd w sprawie dotyczącej wskazanej klauzuli podniósł, że o ile przedsiębiorca ma prawo do podwyższenia kosztów z względów ekonomicznych o tyle studentowi należałoby zagwarantować możliwość odstąpienia od zawartej umowy. Po pierwsze, Collegium Balticum stosując powyższą klauzulę zapewnia sobie prawo do jednostronnej, arbitralnej decyzji w sprawie podwyższenia wysokości czesnego, wyłączając z tej decyzji studenta (konsumenta). Po drugie, klauzula ta nie gwarantuje studentowi prawa do odstąpienia od umowy, w przypadku braku akceptacji zmienionej kwoty czesnego.

Postanowienie zawarte w Regulaminie wypełnia dyspozycję art. 385^{3} pkt 20 k.c., gdyż uprawnia przedsiębiorcę do podwyższenia wysokości czesnego po zawarciu umowy, nie zastrzegając przy tym prawa kontrahenta do odstąpienia od umowy wynikającego z ww. zmian.

Uwzględniając powyższy wywód, Prezes Urzędu uznał, że kwestionowane postanowienia Regulaminu należy uznać za tożsame w skutkach z ww. klauzulami z Rejestru. Tym samym zostało uprawdopodobnione spełnienie wszystkich przesłanek koniecznych do zakwalifikowania działań SSW Collegium Balticum jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

II. Zobowiązanie przedsiębiorcy:

Analiza przedłożonych przez Szkołę dokumentów i oświadczeń wykazała, że SSW Collegium Balticum w Szczecinie, zobowiązała się do zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, poprzez następujące zmiany Zarządzenia Kanclerza nr 18/2010 z dnia 31 maja 2010 r. *w sprawie regulaminu płatności i innych opłat wynikających z organizacji studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum*

w Szczecinie polegające na wprowadzeniu nowego załącznika zmieniającego Załącznik nr 1 pn. „Regulamin Płatności i Innych Opłat Wynikających z Organizacji Studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie" uwzględniającego w swej treści następujące modyfikacje:

- rozszerzenie § 2 ust. 1 o dodatkowe: ust. 2 i ust. 3 w brzmieniu:
  „2. Przez wpisowe rozumie się jednorazową opłatę związaną z wpisem na listę studentów obejmującą pełną dokumentację związaną z przyjęciem na studia oraz materiały promocyjne.
  3. Przez opłatę rekrutacyjną rozumie się jednorazową opłatę stanowiącą koszt przeprowadzenia rekrutacji, w tym także koszt egzaminu wstępnego."

- wymianę treści w § 6 pkt 3, która otrzymuje brzmienie:
  „3. Przerwanie nauki, za wyjątkiem przerwania wynikającego z przyczyn niezawinionych przez studenta".

- wymianę treści § 15, który otrzymuje brzmienie:
  „1. Wysokość czesnego może ulec zmianie w następujących przypadkach:
  a) wzrost kosztów utrzymania uczelni (czynsz, media),
  b) wzrost wynagrodzeń wynikający ze wzrostu płacy minimalnej.
  2. W przypadku, gdy zmiana standardów nauczania dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia określanych rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wprowadza wymogi zwiększające koszty procesu kształcenia, czesne może ulec podwyższeniu.
  3. Zmiana czesnego nie może przekroczyć wysokości wzrostu kosztów wskazanych w ust. 1 i 2.
  4. Postanowienia o zmianie czesnego wchodzą w życie z początkiem kolejnego semestru.
  5. O zmianie wysokości czesnego student informowany jest w formie pisemnej listem poleconym bądź osobiście poprzez odebranie informacji w dziekanacie uczelni.
  6. W przypadku zmiany wysokości czesnego student może złożyć oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Oświadczenie o odstąpieniu może zostać złożone w formie pisemnej w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia w sposób wskazany w ust. 4."

Na podstawie art. 28 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, uwzględniając wniosek Kanclerza SSW Collegium Balticum z dnia 4 września 2012 r., w którym wyraził wolę „wprowadzenia wskazanych powyżej zmian z początkiem nowego roku akademickiego" Prezes Urzędu nałożył na Szkołę obowiązek wykonania powyższego zobowiązania **w terminie jednego miesiąca** od daty uprawomocnienia decyzji, poprzez:

1) wprowadzenie nowego załącznika do Zarządzenia Kanclerza nr 18/2010 z dnia 31 maja 2010 r. *w sprawie Regulaminu płatności i innych opłat wynikających z organizacji studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie*, zmieniającego Załącznik nr 1 pn. „Regulamin Płatności i Innych Opłat Wynikających z Organizacji Studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie", uwzględniającego w treści § 2, § 6 i § 15 ww. modyfikacje,

2) doręczenie studentom, którzy będą kontynuowali naukę w roku akademickim 2012/2013 na podstawie postanowień wzorca sprzed modyfikacji, aneksów umów w związku z wprowadzonymi zmianami w § 2, § 6 i § 15 ww. Załącznika nr 1.

Biorąc pod uwagę wymienione okoliczności orzeczono, jak w Pkt I sentencji.

W związku z tym, że wykonanie ww. zobowiązania ma być potwierdzone przez SSW Collegium Balticum właściwymi dowodami z dokumentu, Prezes Urzędu działając na podstawie przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nałożył na

Szkołę **obowiązek złożenia informacji potwierdzających wykonanie ww. zobowiązania**, poprzez przekazanie:

a) nowego załącznika, oznaczonego datą jego obowiązywania, do Zarządzenia Kanclerza nr 18/2010 z dnia 31 maja 2010 r. *w sprawie Regulaminu płatności i innych opłat wynikających z organizacji studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie* zmieniającego Załącznik nr 1 pn. „Regulamin Płatności i Innych Opłat Wynikających z Organizacji Studiów w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie",
b) dowodów z dokumentu, tj. kopii umów zawartych w oparciu o zmieniony wzorzec umowny,
c) dowodów przekazania studentom, którzy kontynuują naukę w roku akademickim 2012/2013, propozycji zmian (aneksowania) umów wykonywanych, będących w obrocie konsumenckim i zawierających kwestionowane postanowienia,

i w tym celu **wyznaczył termin dwóch miesięcy** od daty uprawomocnienia się decyzji, uznając go za odpowiedni i umożliwiający wykonania decyzji.

Biorąc pod uwagę wymienione okoliczności orzeczono, jak w Pkt II sentencji.

Pouczenie: Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie (…) w związku z art. 479^{28} § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura UOKiK w Gdańsku.

Podpisał:
z up. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury UOKiK w Gdańsku
Roman Jarząbek